

DECIZIE nr. 113 din 10 martie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 1 alin. \(2\) din Legea nr. 9/1998](#) privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, în forma republicată în anul 2007

EMITENT

• **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 302 din 4 mai 2015**

Data intrării în vigoare 04-05-2015

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Bianca Drăghici	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Carmen-Cătălina Gliga.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 1 alin. \(2\) din Legea nr. 9/1998](#) privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, excepție ridicată de Marina Ilină Ghelber (Botez) în Dosarul nr. 5.932/3/2013 al Tribunalului București - Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 638D/2014.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției de neconstituționalitate, avocatul Mădălina Eisenstat, cu delegație depusă la dosar. Lipsesc celelalte părți. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului autorului excepției, care susține că excepția este admisibilă, din perspectiva [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), și, față de dispozițiile [Legii nr. 164/2014](#), solicită aplicarea [Deciziei nr. 766/2011](#). Apreciază, în esență, că statul român a încasat despăgubiri în urma aplicării Tratatului încheiat cu Bulgaria și prin lege s-a obligat să își despăgubească cetățenii. Or, condiționarea acordării despăgubirilor de calitatea de cetățean român încalcă prevederile constituționale privind dreptul la moștenire. Solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, invocând, în acest sens, jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Sentința civilă nr. 4.109 din 3 iunie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 5.932/3/2013, Tribunalul București - Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 1 alin. \(2\) din Legea nr. 9/1998](#) privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940.

6. Excepția a fost ridicată de Marina Ilină Ghelber (Botez) într-un dosar având ca obiect obligare emitere act administrativ.

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține, în esență, că dispozițiile legale criticate instituie o discriminare pe criteriul naționalității, întrucât legea recunoaște dreptul de a beneficia de prevederile sale numai moștenitorilor care au cetățenia română, iar această discriminare nu are o justificare obiectivă și rezonabilă. De asemenea, apreciază că, atât timp cât dreptul la moștenire este garantat, nicio lege organică nu poate restrânge acest drept, măsura nefiind rezonabilă de vreme ce moștenitorii lui de cuius care au cetățenie română sunt privilegiați.

8. Tribunalul București - Secția a II-a contencios administrativ și fiscal își exprimă opinia în sensul că se poate remarca o posibilă discriminare pe criteriul naționalității instituită de textul legal criticat, întrucât legea le recunoaște dreptul de a beneficia de prevederile sale numai moștenitorilor care au cetățenia română.

9. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. Avocatul Poporului precizează că își menține punctul de vedere exprimat anterior în Dosarul nr. 1.197D/2011, în sensul constituționalității dispozițiilor legale criticate.

11. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile [art. 1 alin. \(2\) din Legea nr. 9/1998](#) privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 18 aprilie 2007.

14. La data sesizării Curții Constituționale, respectiv 3 iunie 2014, dispozițiile [art. 1 alin. \(2\) din Legea nr. 9/1998](#) aveau următorul cuprins: "De prevederile alin. (1) beneficiază și cetățenii români, moștenitori legali sau testamentari ai foștilor proprietari dacă au, la data intrării în vigoare a legii, cetățenia română. Dovada calității de moștenitor se face prin certificatul de moștenitor, prin certificatul de calitate de moștenitor sau prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, prin care se atestă calitatea sa de moștenitor."

15. Ulterior sesizării Curții Constituționale, dispozițiile [art. 1 alin. \(2\) din Legea nr. 9/1998](#) au fost abrogate prin [art. 21 lit. a\) din Legea nr. 164/2014](#) privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul [Legii nr. 9/1998](#) privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al [Legii nr. 290/2003](#) privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 910 din 15 decembrie 2014.

16. Însă, având în vedere notele scrise ale autorului excepției depuse în motivarea acesteia, Curtea reține ca obiect al excepției de neconstituționalitate [art. 1 alin. \(2\) din Legea nr. 9/1998](#) în forma republicată în anul 2007, dispoziții care continuă să își producă efectele juridice în cauză. Ținând seama de jurisprudența sa concretizată în [Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează să se pronunțe asupra constituționalității acestor dispoziții, potrivit cărora: "De prevederile alin. (1) beneficiază și cetățenii români, moștenitori legali ai foștilor proprietari."

17. Dispozițiile alin. (1) al art. 1, la care face referire textul de lege criticat, prevăd că "cetățenii români prejudiciați în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, denumit în continuare tratat, au dreptul la compensațiile stabilite potrivit prezentei legi, în măsura în care nu au primit anterior sau au primit numai parțial compensații ori despăgubiri pentru bunurile imobile - construcții și terenuri - pe care le aveau în proprietate în județele Durostor și Caliacra, cedate Bulgariei, pentru recoltele neculese de porumb, bumbac și floarea-soarelui, precum și pentru plantații de pomi fructiferi și/sau pepiniere de pomi fructiferi altoiți".

18. În opinia autorului excepției dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 20 - Tratatelor internaționale privind drepturile omului și ale art. 46 - Dreptul la moștenire, precum și prevederilor art. 14 - Interzicerea discriminării - din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 21 - Nediscriminare - din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că s-a mai pronunțat asupra dispozițiilor de lege supuse controlului de constituționalitate din perspectiva unor critici similare, iar prin [Decizia nr. 1.592 din 13 decembrie 2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 113 din 14 februarie 2012, a statuat constituționalitatea acestora.

20. Astfel, Curtea a observat că, potrivit prevederilor [art. 1 din Legea nr. 9/1998](#), cetățenii români prejudiciați prin transferul de teritoriu și schimbul de populație intervenit în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și moștenitorii legali sau testamentari ai acestora (potrivit interpretării date prin [Decizia Curții Constituționale nr. 312 din 19 noiembrie 2002](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 81 din 7 februarie 2003) au fost îndreptățiți, cu respectarea termenelor legale, să solicite compensații pentru bunurile imobile - construcții și terenuri - pe care le aveau în proprietate în județele Durostor și Caliacra, cedate Bulgariei. De asemenea, potrivit dispozițiilor de lege criticate, au dreptul la compensațiile prevăzute de [Legea nr. 9/1998](#) și moștenitorii foștilor proprietari, legiuitorul prevăzând în terminis că acest beneficiu revine numai moștenitorilor ce dețin cetățenia română, la data intrării în vigoare a acestei legi.

21. Curtea a reținut că legiuitorul a instituit următoarele condiții ce trebuie îndeplinite cumulativ pentru a putea beneficia de măsurile compensatorii, și anume: calitatea de fost proprietar care nu a primit sau a primit doar parțial compensații ori despăgubiri, deținerea cetățeniei române la data introducerii cererii, iar bunurile pentru care se solicită despăgubirile să fi făcut obiectul tratatului menționat, și anume construcții și terenuri cedate Bulgariei, recoltele neculese de porumb, bumbac și floarea-soarelui, precum și pentru plantații de pomi fructiferi și/sau pepiniere de pomi fructiferi altoiți.

22. Curtea a constatat că, având în vedere obiectul de reglementare al legii - acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar - așa cum reiese încă din titlul acesteia, precum și domeniul special de reglementare, și anume măsuri reparatorii, reglementarea condițiilor de acordare a acestora, sub aspectul persoanelor îndreptățite, reprezintă o opțiune a legiuitorului, pe deplin constituțională, conform art. 16 și 46 din Legea fundamentală.

23. În același sens, Curtea, prin [Decizia nr. 1.358 din 21 octombrie 2010](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 761 din 15 noiembrie 2010, a statuat că acordarea de despăgubiri pentru daune morale este la libera apreciere a legiuitorului, care - în temeiul art. 61 din Legea fundamentală, potrivit căruia "Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării" - este competent să stabilească condițiile și criteriile de acordare a acestui drept. Însă Parlamentul, elaborând politica legislativă a țării, este în măsură să opteze pentru adoptarea oricărei soluții legislative de acordare a unor măsuri reparatorii celor îndreptățiți, dar cu respectarea prevederilor și principiilor Constituției.

24. Totodată, Curtea a constatat că [Legea nr. 9/1998](#) este o lege specială, care îi are ca destinatari doar pe cetățenii români, fiind o concretizare a condițiilor speciale prin care se poate dobândi un drept de creanță asupra statului român de către foștii proprietari, cetățeni români prejudiciați prin transferul de teritoriu intervenit în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și de către moștenitorii legali sau testamentari ai acestora, care au calitatea de cetățeni români la data formulării cererii de acordare a măsurilor compensatorii prevăzute de lege.

25. Întrucât criticile de neconstituționalitate din prezenta cauză privesc aspecte similare cu cele relevate în jurisprudența Curții și având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței acesteia, considerentele și soluțiile deciziilor menționate își păstrează valabilitatea.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Marina Iliina Ghelber (Botez) în Dosarul nr. 5.932/3/2013 al Tribunalului București - Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile [art. 1 alin. \(2\) din Legea nr. 9/1998](#) privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, în forma republicată în anul 2007, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București - Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 martie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Bianca Drăghici
